מדינת ישראל
משרד המשפטים
יחידת הממונה על נותני שירות עסקי

<u>החלטת הוועדה לעיצום כספי בתיק 2/23 מיום 31.7.2023</u>

<u>המפר לכאורה</u>: עו"ד [redacted]

(להלן: "**המפר לכאורה**")

<u>חברי הוועדה</u>: עו"ד עדי קומרינר פלד, יו"ר

עו"ד סבטלנה גרנר, חברה

עו"ד טובה פריש, חברה

א. **<u>תיאור הנסיבות</u>**:

1. ביום 6.1.22 נשלחה באמצעות הדואר האלקטרוני אל המפר לכאורה דרישה להמצאת טופסי זיהוי והכרת לקוח וכן מסמכי זיהוי של הלקוחות אשר בעניינם התבקש המפר לכאורה לבצע שירות עסקי, כהגדרתו בסעיף 8ב(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס – 2000 (להלן: "**החוק**" או "**חוק איסור הלבנת הון**") בתקופה שבין התאריכים 1.3.21 – 30.8.22.

2. הדרישה האמורה נשלחה על ידי יחידת הממונה על נותני שירות במטרה לבחון את עמידתו של המפר לכאורה בחובות מכוח החוק ומכוח צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, ניהול רישומים של נותן שירות עסקי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"ה-2014 (להלן: "**הצו**" או "**צו איסור הלבנת הון**").

3. ביום 6.2.22 התקבלו מהמפר לכאורה, באמצעות הדואר האלקטרוני, 54 טופסי הכרת לקוח, אליהם צורפו מסמכי הזיהוי של הלקוחות (אחד הטפסים התקבל פעמיים ולכן נרשם בטעות בסיכום הביקורת כי התקבלו 55 טפסים).

4. צוות הביקורת בחן את טופסי הכרת הלקוח שצירף המפר לכאורה ומצא את הממצאים הבאים:

א. טופסי הכרת הלקוח נערכו כך שהושמטו מהם החלקים שעניינם בירור האם השירות מבוצע עבור אחר ובירור לעניין איש ציבור זר.
ב. ברוב טופסי הכרת הלקוח חסר פירוט אודות מקור הכספים לעסקה, או שמצוין בהם כי מקור הכספים הינו "הון עצמי" או "פרטי", באופן שאינו מאפשר לבצע הערכת סיכון להלבנת הון ומימון טרור כנדרש.
ג. ברוב טופסי הכרת הלקוח לא צוינה מטרת ביצוע השירות העסקי.
ד. בטופס הכרת לקוח אחד חסר אישור ביצוע זיהוי לקוח כנדרש.
ה. בכל טופסי הכרת הלקוח הושמט החלק של אישור נותן השירות העסקי בדבר עיון בנתוני הכרת הלקוח.

5. מן הממצאים המפורטים לעיל, עולה כי הופרו לכאורה הוראות הצו. המפר לכאורה לא ביצע הליך של הכרת לקוח ללקוחותיו, המידע שהיה בפניו לא איפשר לו להעריך כנדרש את הסיכון שבשירות אותו התבקש להעניק ללקוחות והוא לא ביצע את הערכת סיכון קודם למתן השירות העסקי.

6. לאור האמור, נשלחה ביום 3.4.23 אל המפר לכאורה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי.

ב. <u>טענות המפר לכאורה</u>

1. המפר לכאורה לא העביר אל הוועדה תגובה כתובה קודם לדיון, אלא ביקש להגיע לדיון כדי להציג בפני הוועדה את טענותיו.

2. בתחילת הדיון ביקש המפר לכאורה להציג טופסי הכרת לקוח שמולאו על ידי לקוחותיו לאחרונה, לאחר שקיבל את ההודעה על זימונו לוועדת העיצומים (יובהר כי אין המדובר בתיקון של הטפסים שנמסרו על ידי המפר לכאורה במסגרת הביקורת שנערכה אצלו, אלא טופסי הכרת לקוח מאוחרים יותר). הטפסים שהציג בפני הוועדה היו מלאים באופן מדויק, מפורטים כך שהיה בהם כדי לספק למפר לכאורה את המידע הדרוש לצורך בחינת הסיכון להלבנת הון או מימון טרור. המפר לכאורה ביקש להדגיש כי לקח לתשומת לבו את ההערות והליקויים, למד את הנושא, הקשיב להרצאות בנושא והיום הוא מבין היטב את הנדרש ממנו כנותן שירות עסקי.

3. המפר לכאורה ציין כי ברוב העסקאות אותן הוא מבצע עבור לקוחותיו הוא מכיר את הלקוחות. כן הבהיר כי מרבית העסקאות בגינן מולאו הטפסים אותם העביר במסגרת הביקורת שהתקיימה הן עסקאות מקרקעין במסגרתן זוגות רכשו דירה יחידה, כאשר מרבית התמורה שהועברה התקבלה כהלוואה מהבנק (משכנתא) והיתרה היא כספים שהביא הזוג.

4. המפר לכאורה ביקש להסב את תשומת לב הוועדה כי בטופס הכרת הלקוח שבצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, ניהול רישומים של נותן שירות עסקי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"ה – 2014 (להלן: "הצו"), מופיעות השאלות הנוגעות למטרת ביצוע השירות העסקי ומקור הספים שעמם מבוצע השירות העסקי מתחת לשאלה הנוגעת ללקוח שהוא בעל עסק. מסיבה זו הוא טעה לחשוב כי שאלות אלה נוגעות רק ללקוח שהוא בעל עסק.

5. המפר לכאורה הוסיף וטען כי הוא בחן את העסקאות אותן התבקש לבצע עבור לקוחותיו טרם ביצוע העסקאות ולא מצא כי העסקאות מסוכנות בצורה כלשהי.

6. המפר לכאורה ביקש מהוועדה לראות את הטפסים שהועברו לוועדה כהפרה אחת, שכן מדובר בטעות חוזרת, שנבעה מחוסר הבנה בלבד.

7. בסוף דבריו ולאור הערות הוועדה, ביקש המפר לכאורה להשלים את טיעוניו בכתב, כדי להבהיר את מספר העסקאות שערך מול מספר טופסי הכרת הלקוח ומהות העסקאות.

8. עוד באותו יום בו התקיימו דיוני הוועדה שלח המפר לכאורה מסמך שעניינו "שיוך טפסי הכרת לקוח". במסמך פירט המפר לכאורה את העסקאות ושייך את טופסי הכרת הלקוח לאותן עסקאות. יובהר כי המפר לכאורה מילא טופסי הכרת לקוח עבור כל אחד מלקוחותיו, אולם ברוב המקרים מדובר היה בזוגות ולעיתים אף בשני הצדדים לאותה עסקה, כך שמספר העסקאות היה נמוך באופן משמעותי ממספר הטפסים שהועברו. מהמסמך עלה כי בתקופת הביקורת ערך המפר לכאורה 28 עסקאות, כמחציתן עסקאות רכישת מקרקעין והשאר עסקאות מכירה.

9. המפר לכאורה ביקש כי הוועדה תתחשב בעובדה כי טעה וכי מילוי הטופס המקוצר נעשה בתום לב ומתוך רצון לעשות את הדברים כהלכה, וכן בכך שלאחר הסבת תשומת לבו תיקן את הנושא, וימשיך לנהוג באחריות רבה ובכובד ראש בכל עסקה עתידית שתהיה.

כן ביקש המפר לכאורה להתחשב בכך שמצבו הכלכלי אינו טוב וביקש לשקול להטיל עליו חלופה אחרת לעיצום כספי ולהפחית את העיצום ככל הניתן.

ג. <u>החלטת הוועדה:</u>

1. צו איסור הלבנת הון מחייב את נותני שירות עסקי (עורכי דין ורואי חשבון), המבצעים או מתבקשים לבצע עבור לקוח "שירות עסקי", כפי שהוגדר בסעיף 8ב(א) לחוק, לערוך הליך של זיהוי והכרת הלקוח וזאת כדי לאפשר לנותן השירות העסקי להעריך את הסיכון שעשוי להיות כרוך במתן השירות המבוקש מבחינת הלבנת הון ומימון טרור.
לשם כך:
   - על הלקוח למלא את טופס הכרת הלקוח כפי שנקבע בתוספת הראשונה של הצו ולחתום עליו.
   - על נותן שירות העסקי לזהות את הלקוח, לאמת את זהותו, לבחון את הסיכון שבפעולה המתבקשת לאור הנתונים העולים מטופס הכרת הלקוח והמידע שברשותו, ולאשר בחתימתו על גבי הטופס כי ביצע את הערכת הסיכון כנדרש בצו.

2. לאחר בחינת ממצאי דו"ח הביקורת ושמיעת טיעוני המפר לכאורה, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו כנותן שירות עסקי הפר עו"ד [redacted] (להלן: "**המפר**") את החובות כאמור בסעיף 1 לעיל, כמפורט להלן:

3. סעיף 8ב(א) לחוק קובע מהן הפעולות המהוות שירות עסקי, בגינן נדרש עוה"ד לבצע הליך של זיהוי והכרת לקוח כדלהלן:
   קנייה, מכירה או חכירה לדורות של נכסי דלא ניידי;
   קנייה או מכירה של עסק;
   ניהול נכסי הלקוח;
   קבלה, החזקה או העברה של כספים לצורך הקמה או ניהול של תאגיד;
   הקמה או ניהול של תאגיד, עסק או נאמנות לאחר.

4. המפר ביצע עסקאות מקרקעין עבור לקוחותיו או סייע בביצוע עסקאות כאמור ומשכך נתן להם שירות עסקי, כהגדרתו בחוק, והיה מחויב בביצוע הליכי זיהוי והכרת לקוח טרם מתן השירותים האמורים, זאת כדי שניתן יהיה להעריך את הסיכון שעשוי להיות כרוך במתן השירות המבוקש מבחינת הלבנת הון ומימון טרור.

5. הוועדה בחנה את ממצאי הביקורת, הקשיבה לטענות המפר כפי שעלו בפני הוועדה וכן בחנה את התגובה הכתובה שהועברה אליה ומצאה כי הופרו הוראות הצו. המפר לא ביצע את הליך הזיהוי והכרת הלקוח בהתאם להוראות סעיף 2(א) לצו; בטפסים שהגיש במסגרת הביקורת נמצאו ליקויים, כפי שפורט בסעיף 4 בחלק של "תיאור הנסיבות".

רבים מהפרטים אותם נדרשים הלקוחות למלא היו חסרים בטופסי הכרת הלקוח שהמציא המפר, באופן שאינו מאפשר ביצוע הערכת סיכון. המפר עצמו לא אישר שביצע את הערכת הסיכון כנדרש.

6. הוועדה בחנה באופן יסודי את טופסי הכרת הלקוח וכן את המסמך המשלים שהגיש המפר בעקבות הדיון בוועדה. מבחינת כל האמור עולה כי הטפסים נגעו ל-28 עסקאות, מהן 2 עסקאות שנעשו עבור אותם לקוחות, שביצע המפר עבור לקוחותיו בתקופת הביקורת. יותר ממחצית מהעסקאות היו עסקאות של מכר מקרקעין, בהן לא נדרש המפר לבחון את מקור הכספים לעסקה.

7. הוועדה פועלת על פי אמות המידה להטלת עיצום כספי הקבועות בתקנה 9 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס״ב-2001.

בבואה לקבוע את גובה העיצום הכספי התייחסה הוועדה בכובד ראש למספר העסקאות שנערכו, לסוג העסקאות, זהות הלקוחות, היקף וסוג ההפרות מחד, ומנגד לקחה הוועדה בחשבון את שיתוף הפעולה המלא של המפר עם הביקורת ועם הוועדה ואת יישום ההערות שבביקורת להליכי זיהוי והכרת הלקוחות להן מתבקש המפר לתת שירות עסקי מאז התקבלה אצלו ההודעה.

8. לאור כל האמור ולאחר שנשקלו מלוא השיקולים, החליטה הוועדה להטיל על המפר עיצום כספי בסכום של 10,000 ש״ח בלבד.

9. מצ״ב דרישה לתשלום עיצום כספי. המפר רשאי לבקש לפרוס את העיצום הכספי לתשלומים.

10. למפר זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום, תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

על החתום:

עו״ד טובה פריש
חברה

עו״ד עדי קומריינר פלד
יו״ר

עו״ד סבטלנה גרנר
חברה

תאריך חתימת ההחלטה: 9.10.2023